

ферментъ въ Балканскитѣ национални гъмжения. Името на Кърджалиитѣ неминуемо се свързва съ имената на Пазвантоолу, Върбишкията султанъ — претендентъ на цариградския прѣстолъ, Али-Паша и т. н., ако не и съ името на самия Индже-Войвода, който е билъ на пжтъ да стане единъ вторъ Кара-Георги за българитѣ.

Името на Пазвантоолу е било много популярно въ средъ българския народъ. Самия фактъ на опълчването му срѣщу Цариградското Правителство е билъ достатъченъ за потъпканата рая. Всички пострадали и недоволни елементи въ страната сж били на негова страна. По-долу ще се види, че и Сливенъ е билъ за извѣстно врѣме въ неговитѣ райони на влияние и революционни планове. Единъ английски пжтешественикъ, прѣзъ селото Чалжкавакъ, дори слѣдъ смъртта на Пазвантоолу, като се разговарялъ съ българскитѣ тамъ селенки-моми, чулъ какъ възторжено се отзовавали тѣ къмъ подвизитѣ на Пазвантоолу, и дори открито си изповѣждали, че поддържатъ неговата кауза.

Въ рапорта на австрийския прѣдставителъ въ Цариградъ (1797 г.) *Baron d' Herbert Rath Keal* отъ 10-ий Мартъ сжщато година явствува, че Пазвантоолу прѣзъ това врѣме билъ господаръ не само на Търново и Сливенъ (*Slimnia*), но още и на Свищовъ и на множество други градове включително Нишъ и Видинъ (ср. *Мсб*, приносъ къмъ изучаването миналото на бълг. отечество, Поповъ, кн. XXIV, стр. 3). Тукъ се реферира къмъ редицата бунтове въ днешна сѣверна и южна България срѣщу Цариградския султанъ, инспирирани отъ самия Пазвантоолу. Съ *Slimnia* не се визира Севлиево, защото въ сжщитѣ тия *рапорти* то изрично се отбѣлзва: *Selvili* (endroit éloigné de 12 heures de Tirnovo) *ibid* 8. Тукъ ясно се посочва още, че Пазвантоолу ималъ на своя страна цѣла „Румелия“ (рапортъ отъ 7-ий май 1797 г.). Несъмнено тия бунтове сж били на разбойнически начала и за смѣтка на беззащитната рая. Между турскитѣ разбойнически чети най-видно ишироко участие имали Кърджалиитѣ. Въ другъ единъ рапортъ изрично се посочватъ имената на разбойническитѣ водители. Кара-Феизъ, Кара-Хасанъ и Бурджоглу. (*ibid* 12). Именно въ тия години сж били опустошени много села въ Южна България, най-вече подъ Балкана, между Казанлъкъ — Сливенъ и Странджа Планина. Срѣщу Кърджалиитѣ, които на мѣста съставлявали чети отъ по 1,000 и по-вече души, сж потеглили Бостанджи-Башията отъ Кара-Агачъ, Али-Паша отъ Скутари, и друго едно отдѣление съ топове и пехота отъ 12,000 души. Двѣ години по-късно, около 3-ий юлий, множество търговци, връщайки се отъ Сливенския Паниръ, сж били ограбени при Дервента надъ Одринъ (*ibid* 46).

Поведението на Пазвантоолу презъ 1799 г. като врѣ-